

Evelina Kristanova

Katedra Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej
Uniwersytet Łódzki
e-mail: evlin@toya.net.pl

„Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum” (1989–2009) – ogólna charakterystyka wydawnictwa

Wprowadzenie

Publikację zeszytów naukowych Uniwersytetu Łódzkiego „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum” poprzedziły dwie serie: „Acta Universitatis Lodziensis. Seria 1, Nauki Humanistyczno-Społeczne” (wydawane w latach 1975–1980) i „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Scientiarum Artium et Librorum” (z lat 1981–1987). Pierwszy numer dotyczący problematyki bibliotekoznawczej stanowiła praca Bolesława Świderskiego *Bibliotekarstwo, bibliotekoznawstwo i terminy pokrewne. Historia, zakres użycia, semantyka* (Łódź 1981)¹. Na odwrocie górnej okładki tomu widniała krótka nota od redakcji naczelnej Wydawnictw Uniwersytetu Łódzkiego (dalej: UŁ), informująca w trzech językach: polskim, rosyjskim i angielskim o zaniechaniu edycji pierwszej serii obejmującej nauki humanistyczno-społeczne i rozpoczęciu w ramach zeszytów naukowych UŁ

¹ Szerzej na temat działalności naukowej i dydaktycznej B. Świderskiego zob. *Bibliotekarstwo według Bolesława Świderskiego: myśl, praktyka, dydaktyka, księga pamiątkowa*, pod red. S. Kurek-Kokocińskiej, Łódź 2009; S. Kurek-Kokocińska, *Bibliografia regionalna Wielkopolski i Łodzi w kręgu zainteresowań Bolesława Świderskiego*. Biblioteka [on-line] 2006, t. 10, s. 145–159. Wielkopolska Biblioteka Cyfrowa [dostęp 31 lipca 2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.wbc.poznan.pl/dlibra/docmetadata?id=89327&showContent=true>.

wydawania samodzielnego tytułu „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Scientiarum Artium et Librorum”. W tej serii ukazały się prace doktorskie i habilitacyjne pracowników Katedry Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej w Łodzi.

W nocie *Od redakcji* w pierwszym tomie z 1989 r. czytamy o powołaniu nowego wydawnictwa zbiorowego z podtytułem „Folia Librorum” poświęconego problematyce księgoznawczej, bibliotekoznawczej i zagadnieniom z zakresu informacji naukowej. Zaprzestano tym samym publikowania poprzedniego tytułu, poruszającego jedynie częściowo kwestie bibliologiczne. Redakcja zapowiedziała, że wydawnictwo „ukazywać się będzie raz w roku i zawierać jedną pracę lub kilka artykułów różnych autorów o zbliżonej tematyce”².

Redakcja i współpracownicy

Opracowania redakcyjnego „Folia Librorum” podjęli się pracownicy dwu placówek naukowych Uniwersytetu Łódzkiego: Katedry Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej oraz Biblioteki Uniwersyteckiej. Zamierzano publikować i upowszechniać „przede wszystkim dorobek zatrudnionych w nich bibliotekoznawców i bibliotekarzy”³. W pierwszym numerze podkreślano, że „jest to pierwsze w Polsce czasopismo naukowe [...] teoretyków i praktyków bibliotekarstwa ukazujące ścisły związek działalności naukowej z działalnością bibliotekarską”⁴. We wstępie do drugiego tomu serii pisano o podjęciu w nim „próby ukazania kierunków zainteresowań badawczych związanych z teorią i praktyką bibliotekoznawstwa i księgoznawstwa” w regionie łódzkim⁵. Redakcja zaplanowała również „sukcesywne prezentowanie dokonań naukowych w środowisku łódzkich bibliotekarzy i księgoznawców”⁶ – plan ten realizowała przez kolejne lata.

W skład redakcji „Folia Librorum” w latach 1989–2002 wchodził: redaktor naczelna Hanna Tadeusiewicz – kierownik łódzkiej Katedry Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, Janusz Dunin – dyrektor Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego (dalej: BUŁ), Jan Janiak, Jerzy Andrzejewski

² *Od redakcji*, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum” (dalej cyt. „Folia Librorum”) 1989, nr 1, s. 3.

³ Tamże.

⁴ Tamże.

⁵ Redakcja, *Wstęp*, „Folia Librorum” 1991, nr 2, s. 3.

⁶ Tamże.

i Bogumił Karkowski⁷. Od zeszytu 4 z 1993 r. na stronie redakcyjnej nie wymieniano w składzie zespołu Jana Janiaka. W latach 2003–2008 zeszyty naukowe, numery 12–14, ukazały się pod redakcją Stanisławy Kurek-Kokocińskiej. Redakcję naukowo-dydaktyczną w latach 2005–2006 zasilali nadal Janusz Dunin i Jerzy Andrzejewski, krótko funkcję sekretarza pełniły kolejno Magdalena Rzakowolska i Magdalena Przybysz-Stawska. W 2009 r. powołano zespół w składzie: kierownik Katedry Bibliotekoznawstwa Jadwiga Konieczna – redaktor naczelna, Evelina Kristanova – sekretarz, dyrektor BUŁ Maria Wrocławska, Alicja Mazan-Mazurkiewicz, Magdalena Rzakowolska i Magdalena Przybysz-Stawska.

Autorzy publikujący na łamach „Folia Librorum” w latach 1989–2009 to głównie pracownicy naukowcy Katedry Bibliotekoznawstwa i Informatyki i Nauki o Bibliotekach: Hanna Tadeusiewicz, Janusz Dunin, Jadwiga Konieczna, Magdalena Kwiatkowska, Aleksandra Wejman-Sowińska, Jerzy Andrzejewski, Bogdan Jastrzębski, ale także bibliotekarz i późniejszy dyrektor łódzkich bibliotek naukowych Andrzej Kempa⁸. Do osób piszących na różne tematy bibliologiczne dołączyli później młodsi pracownicy i doktoranci Katedry: Tadeusz Szperna, Agnieszka Kozłowska, Magdalena Rzakowolska, Agata Walczak, Małgorzata Gołębiowska. Niektórzy wydali tylko jedną publikację, np. Magdalena Paczyńska dokonała *Przeglądu polskich badań oprowoznawczych*⁹. Redakcja nadal zaprasza do współpracy najzdolniejszych magistrantów i doktorantów Katedry Bibliotekoznawstwa. W ostatnim, 15 tomie artykuły zamieścili m.in. Paulina Majewska, Bogusława Kuć, Zbigniew Gruszka i Justyna Chylak.

Od kilku lat z piórem są związani pracownicy naukowcy publicznej Książnicy Pedagogicznej im. Alfonsa Parczewskiego w Kaliszu, zatrudnieni także w placówkach akademickich: Ewa Andrysiak (Uniwersytet Łódzki) i Krzysztof Walczak (Uniwersytet Wrocławski). Stałym współpracownikiem jest również Olga Ciwkacz z Uniwersytetu Przykarpackiego

⁷ Wcześniej w skład redakcji naczelnej Wydawnictw Uniwersytetu Łódzkiego weszli: Bohdan Baranowski (redaktor naczelny), Krystyna Urbanowicz, Andrzej Banasiak i Tadeusz Jaskuła. Redakcję wydawnictw filologicznych tworzyli natomiast: Witold Śmiech, Adela Styczyńska i Urszula Dziobałtowska.

⁸ A. Kempa objął funkcję zastępcy dyrektora dwóch bibliotek naukowych: w 1974 r. Biblioteki Głównej Akademii Medycznej i w 1980 r. Miejskiej Biblioteki Publicznej im. L. Waryńskiego w Łodzi. Zob. E. Pawlicka, *Kempa Władysław Andrzej*, [w:] *Słownik pracowników książki polskiej. Suplement III*, pod red. H. Tadeusiewicz, Warszawa 2010, s. 131.

⁹ M. Paczyńska, *Przegląd polskich badań oprowoznawczych*, „Folia Librorum” 1997, nr 7, s. 51–60.

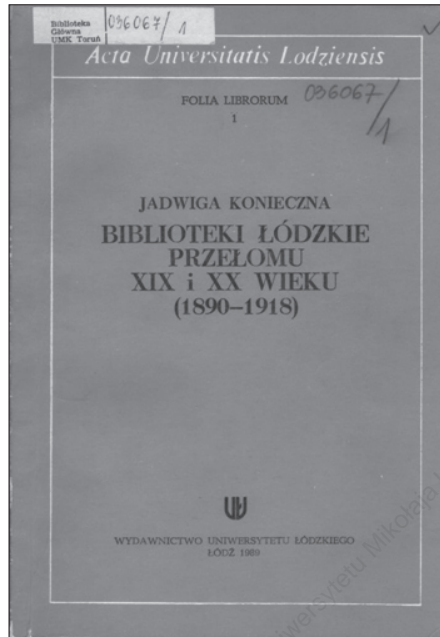
im. W. Stefanyka w Iwano-Frankowsku (Ukraina). Dążeniem redakcji jest, aby łamy „Folia Librorum” były otwarte dla autorów z różnych ośrodków bibliotekoznawczych w Polsce. Do zeszytu 16 artykuł złożył m.in. Michał Rogoż z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Do grona piszących zaprasza się bibliotekarzy naukowych pracujących w różnych księżnicach publicznych i naukowych w kraju.

„Folia Librorum” jako wydawnictwo naukowe jest recenzowane. Recenzentami poszczególnych zeszytów byli znani bibliolodzy, naukowcy i wykładowcy uniwersyteccy, m.in. Zofia Gaca-Dąbrowska (nr 1, 2, 9), Janusz Kapuścik (nr 3), Radosław Cybulski (nr 3, 5), Anna Żbikowska-Migoń (nr 6), Barbara Sordyłowa (nr 7), Bronisława Woźniczka-Paruzel (nr 8, 9, 10, 11), Wiesław Babik (nr 12), Oskar Czarnik (nr 13), Grażyna Gzella (nr 15)¹⁰. W 2007 r. publikacja stała się czasopismem punktowanym Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, uzyskując cztery punkty za zamieszczone w niej artykuły naukowe. W 2009 r. podwyższono punktację do sześciu.

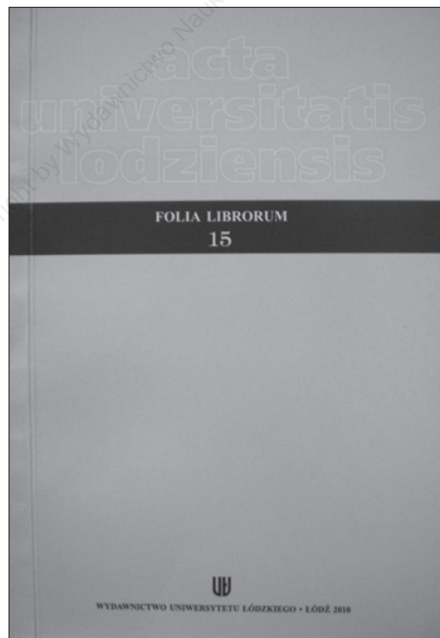
Cechy wydawniczo-formalne

Serię „Folia Librorum” wydaje własnym nakładem Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, a tłoczy Drukarnia Uniwersytetu Łódzkiego (ul. Nowotki 143, obecnie ul. Linleya 8). Ciągłość publikacji wyraża kolejna numeracja zeszytów oraz stała szata graficzna. W latach 1989–1993 „Acta Universitatis Lodzianensis” zdobiła stonowana czerwona okładka, zaprojektowana przez Andrzeja Frydela. Następnie Barbara Grzejszczak (od numeru 6 z 1995 r.) wprowadziła pastelową żółtą obwolutę z brązowym paskiem pośrodku, na którym widnieje podtytuł „Folia Librorum” z kolejnym numerem. Ten wygląd periodyku zachowano do dziś. Wraz ze zmianą szaty graficznej zanikł zwyczaj nadawania tytułów poszczególnym tomom. Na stronie tytułowej pozostał zatem tytuł z podtytułem, numerem tomu, nazwą wydawnictwa, miejscem i rokiem wydania. Od zeszytu 15 z 2009 r. zawartość periodyku wzbogaca materiał ilustracyjny.

¹⁰ W początkowych zeszytach ukazujących się pod tytułem „Folia Scientiarum Artium et Librorum”: Helena Więckowska (nr 5), Zofia Gaca-Dąbrowska (nr 9).



Fotografia 1. Okładka „Acta Universitatis Lodzianis. Folia Librorum” 1989, nr 1



Fotografia 2. Okładka „Acta Universitatis Lodzianis. Folia Librorum” 2009, nr 15

Mimo że od 1989 r. obowiązuje numeracja ciągła, niektóre zeszyty wydano poza kolejnością. Przykładem może być praca Anny Sitarskiej *Systemowe badanie bibliotek* (Łódź 1990). Periodyk jest drukowany na papierze trzeciej klasy. Jego nakład w ciągu dwudziestu lat ulegał zmianom, przejawiając tendencje zniżkowe. W latach 1989–1995 wynosił 245 egzemplarzy, tylko zeszyt 4 z 1993 r. wyjątkowo ukazał się w nakładzie 275 egzemplarzy. Następnie liczba wydawanych zeszytów sukcesywnie malała, w 1997 r. nakład liczył 220, w 1998 r. – 200, a w 1999 r. – 190 sztuk. W okresie 2001–2003 zaniżono go do 130, a w 2005 r. do 120 egzemplarzy. Zeszyt 13 z 2006 r. opublikowano jedynie w 100 egzemplarzach. Ostatni, 15 numer ukazał się w liczbie 80 jednostek i został wyprzedany zaledwie w parę tygodni po pojawieniu się na rynku.

Objętość poszczególnych wydań „Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Librorum” różniła się w zależności od liczby i długości zamieszczonych artykułów lub prac monograficznych. Zazwyczaj osiągała około 200 stron. Przykładowo praca doktorska J. Koniecznej *Biblioteki łódzkie przełomu XIX i XX wieku (1890–1918)* liczyła 200 stron (nr 1), A. Sitarskiej *Systemowe badanie bibliotek* – 188, tom zatytułowany *Z teorii i praktyki księgoznawczej* zawierał ponad 236 stron (nr 2), a *Wokół zawodu bibliotekarza i jego warsztatu* – 175 stron (nr 3). Niektóre zeszyty znacznie różniły się objętością; przykładowo nr 8 z 1998 r. liczył 117 stron, a ostatni, 15 tom z 2009 r. – najobszerniejszy – zawiera 301 stron.

Cena zmieniała się wraz z wprowadzanymi reformami walutowymi; była także zależna od charakteru tomu (monografia czy zbiór artykułów). Przykładowo numer 1 kosztował 640 zł, wydana w ramach „Folia Librorum” monografia w 1990 r. – 4300 zł, numer 2 z 1991 r. wyceniono na 9800 zł, kolejny zaś numer 3 na 30 000 zł. Po zmianie szaty graficznej w 1995 r. za wydawnictwo należało zapłacić 8 zł, cena kolejnych zeszytów 7–9 wzrosła do 10 zł. Koszt tomu 10 z 2001 r. wydawnictwo podwoiło do 20 zł. Cena widniejąca na tylnej okładce ostatniego, 15 tomu to 32 zł.

Mimo ambitnych założeń numery „Folia Librorum” nie zawsze ukazywały się regularnie w odstępach rocznym. W początkowych latach 1989–1993 redakcji udawało się dostarczać odbiorcom serię zeszytów jako rocznik. W tym okresie publikowano w formie monografii głównie dorobek naukowy pracowników Katedry Bibliotekoznawstwa. Przerwy wystąpiły natomiast w latach: 1996, 2000, 2002, 2004, 2008; ostatnią spowodowała zmiana składu redakcji.

Każdy numer „Folia Librorum” zaopatrzone w spis treści. Redakcja powołana w 2009 r. wprowadziła podział zawartości na działy. Zainicjowano nowy dział obejmujący sprawozdania, recenzje i przeglądy piśmiennictwa. W numerze 16 pojawi się również część poświęcona prasie.

Seria „Folia Librorum” od 2006 r. (nr 13) ma własną stronę internetową (także w języku angielskim), która powstała staraniem ówczesnej redaktor naczelnej Stanisławy Kurek-Kokocińskiej¹¹. Zawartość tomów jest na niej dostępna w wersji pełnotekstowej (do tej pory numery 13–15). Warunkiem zamieszczenia artykułów w sieci jest zakończenie sprzedaży pisma w formie drukowanej. Na stronie domowej autorzy mogą znaleźć informacje o warunkach przyjęcia tekstu przez redakcję, jak też bardziej szczegółowe dane o sposobie tworzenia przypisów. Ponadto w tomie 13 opublikowano adnotowaną bibliografię „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum” za lata 1989–2002, opracowaną przez Marylę Nadrowską. Krótką historię serii wydawniczej wraz ze składem redakcji podano na stronie głównej. Periodyk zarejestrowała baza naukowych i fachowych czasopism elektronicznych Arianta¹².

Problematyka poruszana na łamach „Folia Librorum”

Zagadnienia poruszane na łamach „Folia Librorum” od początku dotyczyły przede wszystkim książki i bibliotek. Autorzy zapoznawali czytelników z historią i działalnością mało znanych placówek, m.in. Biblioteki Miejskiej w Tomaszowie Mazowieckim, bibliotek łódzkich w XIX i na początku XX w., Biblioteki Szkoły Powiatowej Realnej Niemiecko-Ruskiej, Biblioteki Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Piotrkowie Trybunalskim, Centralnej Biblioteki Górskiej PTTK w Krakowie¹³.

¹¹ „Folia Librorum” [on-line]. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego [dostęp 31 lipca 2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.librorum.online.uni.lodz.pl/index.php/home>.

¹² Arianta. *Naukowe i fachowe polskie czasopisma elektroniczne* [on-line]. Biblioteka Główna Uniwersytetu Śląskiego [dostęp 31 lipca 2011]. Dostępny w World Wide Web: http://www1.bg.us.edu.pl/bazy/czasopisma/czasop_full.asp?id=1452.

¹³ Por. B. Jastrzębski, *Biblioteka Miejska w Tomaszowie Mazowieckim (1928–1939)*, „Folia Librorum” 1991, nr 2, s. 113–132; J. Konieczna, *Biblioteka Szkoły Powiatowej Realnej Niemiecko-Ruskiej w Łodzi w latach 1845–1862*, „Folia Librorum” 1999, nr 9, s. 31–46; *taż*, *Biblioteki Łodzi. Stan aktualny i perspektywy*, „Folia Librorum” 1992, nr 3, s. 91–109; *taż*, *Biblioteki łódzkie przełomu XIX i XX wieku (1890–1918)*, „Folia Librorum” 1989, nr 1, s. 1–200; *taż*, *Biblioteki szkół łódzkich w początkach XX wieku (do 1918 r.)*, „Folia Librorum”

Część zeszytów „Acta Universitatis Lodziensis” miała charakter monograficzny. Kolejne wydania jeszcze z podtytułem „Artium et Librorum” stanowił dorobek naukowy pracowników Katedry Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Łódzkiego¹⁴, m.in. numer 4 i 5 to dwie pokazne rozprawy habilitacyjne opublikowane w tym samym roku: Hanny Tadeusiewicz *Drukarstwo polskie drugiej połowy XIX wieku w świetle fachowych czasopism drukarzy z lat 1872–1900. Problematyka zawodowa i społeczna* (Łódź 1982) i Janusza Dunina *Rozwój cech wydawniczych polskiej książki literackiej XIX i XX wieku* (Łódź 1982). W ramach zeszytu 9 ukazała się rozprawa doktorska Marii Majzner *Rodowód i historia Łódzkiego Towarzystwa Przyjaciół Książki* (Łódź 1987). Tradycję wydawania zeszytów monograficznych utrzymano również po zmianie podtytułu na „Folia Librorum”. Pierwszy zeszyt nowej serii zapełniła bowiem praca doktorska Jadwigi Koniecznej *Biblioteki łódzkie przełomu XIX i XX wieku* (Łódź 1989). Po niej bez numeracji i w nieco zmienionej szacie graficznej (na okładce na białym pasku umieszczono nazwę „Acta Universitatis Lodziensis”) ukazało się nowatorskie opracowanie Anny Sitarskiej *Systemowe badanie bibliotek. Studium metodologiczne* (Łódź 1990). Niezwykle cenną pracę stanowiła monografia *Straty osobowe księgarstwa polskiego w latach 1939–1945* Hanny Tadeusiewicz z udziałem Ireny Treichel, wydana w numerze 4 z 1993 r.

Zwyczajem pierwszej redakcji było nadawanie tytułów poszczególnym tomom. We wstępie do zeszytu *Z teorii i praktyki księgoznawczej* (1992) czytamy: „Na drugi tom serii «Folia Librorum» składają się artykuły przygotowane zarówno przez pracowników Katedry Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UŁ, jak i bibliotekarzy zatrudnionych w Bibliotece Głównej UŁ. W ten sposób podjęto próbę ukazania kierunków zainteresowań badawczych związanych z teorią i praktyką bibliotekoznawstwa i księgoznawstwa”¹⁵. W tomie znalazło się 11 artykułów będą-

1991, nr 2, s. 97–112; T. Szperna, *Biblioteka Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Piotrkowie Trybunalskim w latach 1909–1939 i jej twórca Michał Rawita-Witanowski*, „Folia Librorum” 2001, nr 10, s. 89–105; A. Górską, *Od Biblioteki Towarzystwa Tatrzańskiego do Centralnej Biblioteki Górskiej PTTK w Krakowie – 135 lat historii*, „Folia Librorum” 2009, nr 15, s. 59–76.

¹⁴ Katedra Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Łódzkiego powstała w 1945 r. staraniem prof. Jana Muszkowskiego. Szerzej zob. M. Fiodorow, *Katedra Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Łódzkiego 1945–2005. Rys historyczny*, Łódź 2008 [maszynopis pracy magisterskiej w posiadaniu Biblioteki Katedry Bibliotekoznawstwa w Łodzi].

¹⁵ Redakcja, *Wstęp*, „Folia Librorum” 1991, nr 2, s. [3].

cych refleksją na temat poglądów polskich bibliotekarzy w okresie międzywojennym, historii książki w Łodzi i okolicach, dokumentacji zbiorów BUŁ oraz publikacje nawiązujące do księgoznawczych i bibliotekoznawczych założeń teoretyczno-metodologicznych. Autorami artykułów byli: Hanna Tadeusiewicz, Magdalena Kwiatkowska, Jadwiga Konieczna, Jerzy Andrzejewski, Anna Sitarska, Jan Janiak, Jadwiga Cesak. Zeszyt oznaczony numerem 3, który ukazał się również w 1992 r., nosił tytuł *Wokół zawodu bibliotekarza i jego warsztatu* i został poświęcony Jerzemu Włodarczykowi. Pierwsze dwa artykuły autorstwa H. Tadeusiewicz i J. Janiaka zapoznały odbiorców z działalnością naukową i bibliotekarską J. Włodarczyka¹⁶. W tym samym tomie zamieszczono także studium metodologiczne J. Włodarczyka dotyczące funkcji społecznej książki¹⁷. Andrzej Kempa przedstawił natomiast losy Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Łodzi w latach 1919–1989, ukazując jego organizację, członków i działalność¹⁸. Pozostałe artykuły dotyczyły regionu łódzkiego i zapoznawały z bibliotekami Łodzi, pracami nad łódzką bibliografią regionalną, zasobami zbiorów specjalnych w bibliotekach Łodzi¹⁹.

Na tom 5, noszący tytuł *Zagadnienia informacji naukowej*, złożyły się dwa obszernie artykuły Aleksandry Wejman-Sowińskiej i jeden Stanisławy Kurek-Kokocińskiej²⁰. W numerze 6 z 1995 r. połączono problematykę książki z zagadnieniami dotyczącymi prasy. Janusz Dunin przedstawił drukarskie i księgarskie ośrodki Wilna w pierwszej połowie XX w.²¹,

¹⁶ H. Tadeusiewicz, *Jerzy Włodarczyk – życie i działalność zawodowa*, „Folia Librorum” 1992, nr 3, s. 5–13; J. Janiak, *Jerzy Włodarczyk – historyk, bibliotekoznawca, dydaktyk*, „Folia Librorum” 1992, nr 3, s. 15–27.

¹⁷ J. Włodarczyk, *Funkcja społeczna książki. Z problematyki metod badawczych*, „Folia Librorum” 1992, nr 3, s. 29–50.

¹⁸ A. Kempa, *Siedemdziesiąt lat Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Łodzi (1919–1989)*, „Folia Librorum” 1992, nr 3, s. 77–89.

¹⁹ J. Konieczna, *Biblioteki Łodzi. Stan aktualny i perspektywy...*; R. Żmuda, *Bibliografie regionalne opracowane w Łodzi w latach 1976–1988*, „Folia Librorum” 1992, nr 3, s. 111–142; J. Andrzejewski, *Zbiory specjalne w bibliotekach Łodzi*, „Folia Librorum” 1992, nr 3, s. 135–141.

²⁰ A. Wejman-Sowińska, *Zarys historii łódzkich ośrodków zakładowych informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej w latach 1945–1985*, „Folia Librorum” 1993, nr 5, s. 5–47; taż, *Łódzkie ośrodki zakładowe w świetle potrzeb informacyjnych użytkowników. Próba analizy*, „Folia Librorum” 1993, nr 5, s. 49–84; S. Kurek-Kokocińska, *Branżowe ośrodki informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej w Łodzi. (Zarys rozwoju)*, „Folia Librorum” 1993, nr 5, s. 85–114.

²¹ J. Dunin, *Rzut oka na polską książkę w dwudziestowiecznym Wilnie*, „Folia Librorum” 1995, nr 6, s. 3–17.

A. Kempa sytuację polskiej książki w Petersburgu²², Małgorzata Mozer zaś odniosła się do polityki wydawania bestsellerów w USA²³. Pozostałe artykuły stanowiły charakterystykę wybranych tytułów prasowych²⁴. Problematyka prasoznawcza była stale obecna na łamach „Folia Librorum”, tworząc osobny blok tematyczny skupiający wypowiedzi badaczy prasy, jak też autorów publikujących sporadycznie na ten temat, m.in. Hanny Tadeusiewicz, Magdaleny Kwiatkowskiej, Jana Janiaka, Bogumiła Jastrzębskiego, Krzysztofa Walczaka, Eveliny Kristanovej, Jacka Ladoruckiego, Bogusławy Kuć, Olgi Ciwkacz, Zbigniewa Gruszki²⁵.

²² A. Kempa, *Książka polska w Petersburgu (1773–1920)*, „Folia Librorum” 1995, nr 6, s. 19–32.

²³ M. Mozer, *Bestseller w taktyce wydawców amerykańskich*, „Folia Librorum” 1995, nr 6, s. 133–142.

²⁴ H. Tadeusiewicz, „*Polak Patriota*” (1785). *Charakterystyka czasopisma*, „Folia Librorum” 1995, nr 6, s. 33–64; A. Kempa, *Ocalony świadek oskarżenia. („Pamiętnik Naukowo-Literacki”, oddział II, zeszyt 1)*, „Folia Librorum” 1995, nr 6, s. 65–71; J. Konieczna, *Udział dziennika „Rozwój” w kształtowaniu kultury książki w Łodzi na przełomie XIX i XX wieku*, „Folia Librorum” 1995, nr 6, s. 97–112; M. Kwiatkowska, *Informacja o piśmiennictwie na łamach tygodnika pt. „Kronika Piotrkowska” (1910–1914)*, „Folia Librorum” 1995, nr 6, s. 115–132.

²⁵ J. Janiak, *Bibliotekarstwo europejskie na łamach czasopism fachowych z okresu dwudziestolecia międzywojennego. Przegląd opinii, stanowisk i interpretacji*, „Folia Librorum” 1991, nr 2, s. 5–35; B. Jastrzębski, *Dzieje prasy Tomaszowa Mazowieckiego do 1939 r.: pisma lokalne i mutacje*, „Folia Librorum” 1995, nr 6, s. 75–95; J. Konieczna, *Zasługi „Dziennika Łódzkiego” dla upowszechniania polskiej książki w Łodzi w latach 1884–1892*, „Folia Librorum” 1997, nr 7, s. 3–25; K. Walczak, *Wydawnictwa periodyczne Kalisza w latach 1805–1914. Stan badań i postulaty badawcze*, „Folia Librorum” 2001, nr 10, s. 77–87; E. Kristanova, *Reklama książki na łamach poznańskiej „Kultury” (1936–1939)*, „Folia Librorum” 2001, nr 10, s. 107–118; też, *Ilustrowany tygodnik społeczno-kulturalny i literacki „Tęcza” (1927–1939). Wprowadzenie do monografii*, „Folia Librorum” 2003, nr 11, s. 115–126; też, *Problematyka książki i bibliotek na łamach „Tęczy” (1927–1939)*, „Folia Librorum” 2005, nr 12, s. 35–49; J. Ladorucki, „*Brulion*” jako pismo literackie i kulturalne schyłku XX wieku (zarys problematyki), „Folia Librorum” 2003, nr 11, s. 47–71; H. Tadeusiewicz, *Problematyka artystyczna i zawodowa na łamach „Grafiki” z lat 1930–1939*, „Folia Librorum” 2003, nr 11, s. 127–145; M. Kwiatkowska, *Udział redakcji warszawskich czasopism kulturalno-społecznych w rozpowszechnieniu książki naukowej w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku*, „Folia Librorum” 2005, nr 12, s. 5–33; M. Przybysz-Stawska, *Ogłoszenia wydawnicze jako forma promocji książek na łamach „Życia z książkami” w latach 1998–2000*, „Folia Librorum” 2006, nr 13, s. 145–162; M. Całka, *Rzeczywistość książki lat trzydziestych na łamach tygodnika „Pion” (1933–1939)*, „Folia Librorum” 2001, nr 10, s. 119–135; B. Kuć, *Przyczynek do badań nad czasopiśmiennictwem romskim w Polsce*, „Folia Librorum” 2009, nr 15, s. 119–124; Z. Gruszka, *Rola „Przeglądu Bibliotecznego” w upowszechnianiu zagadnień automatyzacji bibliotek w Polsce w latach 1989–2008*, „Folia Librorum” 2009, nr 15, s. 125–140.

Kolejne zeszyty serii zawierały artykuły o różnorodnej tematyce. Odbiorcy mogli na łamach „Folia Librorum” zapoznać się zarówno z życiorysami, jak i z księgozbiorami bibliotekarzy i bibliofilów. Przedstawiono m.in. sylwetki Jana Muszkowskiego, Stefana Vrtel-Wierczyńskiego, Jerzego Włodarczyka, Bolesława Świdierskiego, działaczki społecznej i twórczyni Biblioteki Publicznej im. A. Mickiewicza w Kaliszu – Felicji Łączkowskiej. Wśród znawców i zbieraczy książek znaleźli się: prawnik Alfons Parczewski, Józef Maciejowski, Cezary Biernacki i rodzina Bartoszewiczów²⁶. O trudnościach w organizowaniu spotkań bibliofilów polskich w okresie II Rzeczypospolitej pisała Jadwiga Cesak²⁷. Krótki tekst o bibliofilstwie opublikował również Janusz Dunin²⁸. Na temat łódzkich ośrodków informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej wypowiedziała się Aleksandra Wejman-Sowińska²⁹.

W „Folia Librorum” pojawiały się też artykuły okolicznościowe i wspomnieniowe, np. z okazji jubileuszu Janusza Dunina czy śmierci Bolesława Świdierskiego i Bogumiła Karkowskiego³⁰. Wieloletnią praktyką

²⁶ H. Tadeusiewicz, *Bolesław Świdierski (1917–1998)*, „Folia Librorum” 1999, nr 9, s. 5–7; D. Wojtasiak, *Bolesław Świdierski jako pedagog*, „Folia Librorum” 1999, nr 9, s. 9–14; J. Sandecki, *Profesor Stefan Vrtel-Wierczyński w okresie przemian w latach 1944–1950*, „Folia Librorum” 2003, nr 11, s. 179–189; tenże, *Stefan Vrtel-Wierczyński jako teoretyk bibliologii*, „Folia Librorum” 2003, nr 11, s. 171–177; M. Majzner, *Druga Jana Muszkowskiego do nauki o książce*, „Folia Librorum” 1998, nr 8, s. 51–62; E. Andrysiak, *Felicja Łączkowska (1860–1932) – twórczyni biblioteki publicznej i działaczka społeczna*, „Folia Librorum” 1989, nr 11, s. 147–169; też, *Księgozbiór Alfonsa Parczewskiego*, „Folia Librorum” 2001, nr 10, s. 57–75; też, *Cezary Biernacki – historyk, bibliofil i bibliograf, współpracownik Encyklopedii Powszechnej Orgelbranda – jako symbol swojej epoki*, „Folia Librorum” 2009, nr 15, s. 7–25; M. Kwiatkowska, *Księgozbiór Józefa Maciejowskiego – epizod kultury epoki przedlistopadowej*, „Folia Librorum” 1999, nr 9, s. 47–62; T. Szperna, *Losy biblioteki prywatnej Wacława Aleksandra Maciejowskiego w świetle rodzinnej korespondencji*, „Folia Librorum” 2009, nr 15, s. 27–48; Z. Zielińska-Klimkiewicz, *Księgozbiór Bartoszewiczów – przeszłość i teraźniejszość*, „Folia Librorum” 1998, nr 8, s. 63–98.

²⁷ J. Cesak, *Zjazdy bibliofilów polskich w dwudziestoleciu międzywojennym*, „Folia Librorum” 1991, nr 2, s. 37–54.

²⁸ J. Dunin, *Bibliofilstwo – perspektywa środkowoeuropejska*, „Folia Librorum” 2003, nr 11, s. 203–208.

²⁹ A. Wejman-Sowińska, *Działalność informacyjna zakładowych ośrodków informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej w Łodzi*, „Folia Librorum” 1997, nr 7, s. 73–105; też, *Łódzkie ośrodki zakładowe w świetle potrzeb informacyjnych użytkowników. Próba analizy*, „Folia Librorum” 1993, nr 5, s. 49–84; też, *Organizacja łódzkich zakładowych ośrodków informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej*, „Folia Librorum” 1995, nr 6, s. 143–183; też, *Zarys historii łódzkich ośrodków zakładowych informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej w latach 1945–1985*, „Folia Librorum” 1993, nr 5, s. 5–47.

³⁰ H. Tadeusiewicz, *Bolesław Świdierski (1917–1998)*, „Folia Librorum” 1999, nr 9, s. 5–7; też, *Profesor Janusz Dunin – w siedemdziesięciolecie urodzin*, „Folia Librorum” 2003,

redakcji jest zamieszczanie w ramach serii spisu prac magisterskich, doktorskich i habilitacyjnych z zakresu bibliologii powstałych na Uniwersytecie Łódzkim w różnych latach (ukazywały się zwykle w pięcioletnich okresach)³¹.

W ostatnim numerze – 15 z 2009 r. – oprócz zagadnień związanych z historią książki i bibliotek nie zabrakło omówień współczesnej problematyki bibliotekarskiej, księgoznawczej i prasoznawczej³². Nadal obecna jest tematyka bibliotek łódzkich, lecz widziana już z perspektywy młodszych naukowców³³.

Przez dwudziestoletni okres istnienia serii zeszytów naukowych Uniwersytetu Łódzkiego „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum” kilkakrotnie zmieniała się redakcja, modyfikowano również wygląd publikacji, pojawiali się nowi autorzy. W latach 1989–2009 nastąpił wyraźny rozwój periodyku dzięki podejmowaniu na jego łamach aktualnych zagadnień z zakresu bibliologii; nowością jest obecność „Folia Librorum” w Internecie. Wydawnictwo ma zatem ważne znaczenie naukowe dla regionu łódzkiego.

nr 11, s. 3–6; J. Konieczna, *In memoriam doktor Bogumił Karkowski (1941–2004)*, „Folia Librorum” 2005, nr 12, s. 3–4.

³¹ Por. np. H. Tadeusiewicz, *Spis prac magisterskich, doktorskich i habilitacyjnych z zakresu nauki o książce, informacji naukowej i czasopiśmiennictwa wykonanych w Uniwersytecie Łódzkim w latach 1981–1986*, „Folia Librorum” 1992, nr 3, s. 143–173; też, *Spis prac magisterskich, doktorskich i habilitacyjnych z zakresu nauki o książce, informacji naukowej i czasopiśmiennictwa wykonanych w Uniwersytecie Łódzkim w latach 1986–1990*, „Folia Librorum” 1993, nr 5, s. 115–146.

³² Por. np. Z. Gruszka, *Rola „Przeglądu Bibliotecznego” w upowszechnianiu zagadnień automatyzacji bibliotek w Polsce w latach 1989–2008*, „Folia Librorum” 2009, nr 15, s. 125–141; E. Kristanova, *Literatura dla dzieci i młodzieży a oferta współczesnych wydawnictw w Bułgarii*, „Folia Librorum” 2009, nr 15, s. 239–260; B. Kuć, *Przyczynek do badań nad czasopiśmiennictwem romskim w Polsce*, „Folia Librorum” 2009, nr 15, s. 119–124.

³³ I. Sójkowska, *Dorobek naukowo-badawczy i wydawniczy Biblioteki Głównej Politechniki Łódzkiej w latach 1945–2005*, „Folia Librorum” 2009, nr 15, s. 79–99; B. Leder-Niewola, I. Sójkowska, *Elektroniczny warsztat informacyjny w bibliotekach akademickich na przykładzie Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego i Biblioteki Politechniki Łódzkiej – organizacja i obszary współpracy*, „Folia Librorum” 2009, nr 15, s. 143–164; P. Majewska, *Społeczności wirtualne bibliotekarzy w Polsce*, „Folia Librorum” 2009, nr 15, s. 165–186.

**“Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum” (1989–2009)
– a general characteristic of the publication**
Abstract

The article describes research series entitled “Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum” edited in 1989–2009. Its predecessors were “Acta Universitatis Lodziensis. Seria 1, Nauki Humanistyczno-Społeczne” (1975–1980) and “Acta Universitatis Lodziensis. Folia Scientiarum Artium et Librorum” (1981–1987). The author presents the editorial staff, co-workers, publishing features and subject areas covered by “Folia Librorum” between 1989 and 2009. The periodical is published once or twice a year. Currently the editor in chief is Jadwiga Konieczna and editor’s secretary is Evelina Kristanova. Article contributors are mainly researchers, academics, librarians and bibliophiles. The articles are divided into three sections: books, press and libraries. There were some monographic works too: doctoral theses and professor works of the Chair of the Library and Information Science staff at the University of Łódź. In the latest volume 15 of 2009 articles covered also contemporary library, bibliology and press-related problems. From 2006 “Folia Librorum” has had its own website with fulltext version.